

Interne Memo

Aan: Leden districtscollege Alphen aan den Rijn-Gouda en Leiden-Bollenstreek eenheid Den Haag
Van: De heer H.P.L Cremers, burgemeester Waddinxveen tevens portefeuillehouder Overlast Verwarde Personen, district Alphen aan den Rijn-Gouda.

Datum: 04 december 2014

Naam document: Bestuurlijke opdracht integrale aanpak verwarde personen districten Alphen aan den Rijn-Gouda en Leiden-Bollenstreek eenheid Den Haag.,versie 1.3

Aanleiding

In het districtscollege van 12 maart jongstleden heeft de heer Bernsen, directeur van de **GHOR – GGD** aandacht gevraagd voor de ontwikkeling van het aantal incidenten verwarde personen in het district Alphen aan den Rijn-Gouda. Het is overigens niet slechts een vraagstuk dat speelt in dit district maar tevens in het district Leiden-Bollenstreek en op het niveau van de eenheid Den Haag. Reden te meer voor de heer Bernsen om aandacht te vragen voor deze ontwikkeling.

Inzage in het vraagstuk¹

Incidenten (stuur)			2012	2013	2014
			2012	2013	2014 tm oct
E33 OVERLAST DOOR VERWARD/OVEF	wrkbg: District Leiden-Bollenstreek	wrkbg: Bollenstreek Noord	153	237	149
		wrkbg: Katwijk	114	169	132
		wrkbg: Noordwijk	141	230	173
		wrkbg: Leiden Noord	208	277	239
		wrkbg: Leiden Zuid	111	225	188
		wrkbg: Leiden Midden	186	298	248
		wrkbg: District Leiden-Bollenstreek	913	1.436	1.129
	wrkbg: District Alphen aan den Rijn-Gouda	wrkbg: Alphen aan den Rijn	198	223	204
		wrkbg: Kaag en Braassem	69	94	64
		wrkbg: Gouda	291	448	444
		wrkbg: Waddinxveen/Zuidplas	125	203	192
		wrkbg: Krimpenerwaard	70	108	145
		wrkbg: District Alphen aan den Rijn-Gouda	753	1.076	1.049

Naast deze ontwikkeling is er sprake van een toename van:

- het aantal pogingen tot zelfdoding
- het aantal vermissingen van meerderjarigen en minderjarigen
- het aantal zorgmeldingen van overlast door gestoord / overspannen personen
- het aantal meldingen bij het steunpunt huiselijk geweld
- het aantal RM-en, het aantal IBS-en schommelt door de jaren heen, de laatste jaren lichte stijging.

In dit document wordt het accent gelegd op de aanpak van verwarde personen.

Het is lastig om een goede verklaring te geven voor genoemde trends. Van het aantal meldingen van overlast door gestoorde / overspannen persoon is er bijvoorbeeld geen duidelijk concentratie op een bepaald adres. Enkele mogelijke verklaringen zouden kunnen zijn:

- De drempel om iemand op te nemen bij de GGZ ligt in de BOPZ als gevolg van bezuinigingen en daarmee veranderingen in de GGZ-zorg erg hoog. Ook mensen met ernstige psychische- en psychosociale problematiek blijven dus langer thuis en op straat wat kan leiden tot meer overlast.

¹ Opmerking: het betreft hier een cijfermatig overzicht van meldingen E33, de zogeheten incidenten verwarde personen (bron: BVH Politie Eenheid Den Haag). Het betreft overigens niet geheel valide data aangezien sommige incidenten met verwarde personen onder andere incidenten zijn weggeschreven.

- Er is bij meer mensen sprake van ambulante extramurale zorg, maar daar is nog geen vernieuwd passend dwang / drangkader wat daarbij soms nodig is. Wellicht gaat de komende Wet Verplichte GGZ hier handvaten in bieden; deze is voorlopig nog in de ontwerpfase.

Tevens zijn er nog veel veranderingen in het sociale domein en hulpverlening. Denk hierbij aan bezuinigingen ook bij overige zorginstellingen, WMO 2015, de Participatiewet, de nieuwe Jeugdwet.

De gevolgen van al deze veranderingen zijn nog niet te overzien. Gezien de genoemde trends is het verstandig om een aanbeveling te doen voor een bestuurlijke opdracht om de opvang en zorgtoeleiding van verwarde personen te verbeteren en dit ook te monitoren en om in te zetten op het blijven volgen van genoemde trends. Hiervoor is samenwerking nodig tussen verschillende partijen op bestuurlijk, beleidsmatig en uitvoerend niveau

Bestuurlijke samenwerking

Op bestuurlijk niveau is deze aanwezig in het districtcollege. Sinds juni 2014 wordt binnen het district Alphen aan den Rijn – Gouda gewerkt met zogeheten bestuurlijke portefeuillehouders. Het betreft burgemeesters die affiniteit hebben met een bepaald beleidsonderwerp dat is afgeleid uit het Regionaal Beleidsplan van de eenheid. De portefeuillehouder is verantwoordelijk voor:

- het zorgen voor periodiek “bestuurlijke attendering” van het veiligheidsvraagstuk in het districtcollege;
- het volgen van ontwikkelingen in relatie tot het betreffende veiligheidsvraagstuk;
- het zorgen voor kennisdeling en uitwisseling van informatie;
- ondersteuning van individuele gemeenten;
- districtelijke coördinatie op het vraagstuk vanuit het district naar het RBO;
- zorgen voor het aandragen van concrete integrale activiteiten die bijdragen aan de aanpak van een veiligheidsvraagstuk, met daarbij eventueel een door het districtcollege vastgestelde doelstelling.

De burgemeester van de gemeente Waddinxveen is bereid gevonden om in dit geval op te treden als bestuurlijk portefeuillehouder opvang verwarde personen.

Beleidsmatige samenwerking

Opgemerkt is dat er in de eenheid Den Haag (met name in de eerst genoemde districten) op het gebied van beleid er nog geen structuur is waar politie, GGD en GGZ en verslavingszorg structureel samenwerken. Wel wordt op beleidsniveau op diverse onderwerpen al samengewerkt zoals rondom de winterregeling. Om tot een goede gezamenlijke beleidsontwikkeling te komen in relatie tot het vraagstuk waar alle partijen voor staan, is het van belang om hier een structuur voor neer te zetten.

Uitvoerende samenwerking

Op dit niveau wordt al veel samengewerkt. Denk hierbij aan diverse zorgnetwerken, het veiligheidshuis etc.

Politie, GGD en enkele medewerkers openbare orde en veiligheid van gemeenten uit het district Alphen aan den Rijn-Gouda zijn inmiddels gestart met een eerste beleidsmatige samenwerking waarbij deze opdracht een eerste oplevering betreft. Er is onder andere een inventarisatie gedaan van knelpunten in de huidige werkwijze rondom de opvang van verwarde personen. Ook is gekeken naar de werkwijze opvang verwarde personen in Den Haag.

Ervaren knelpunten:

- politie krijgt als 24/7 organisatie veel meldingen overlast verwarde personen waar zij op dient te acteren, waarbij de capaciteit niet aan andere politietaken kan worden besteed;
- het beoordelen van de verwarde persoon gaat over te veel schijven waardoor de politiemedewerker lang moet wachten;
- De aanpak richt zich nog vooral op de symptomen en niet op de oorzaken van het probleem;
- het ontbreken van een juridisch kader om een verward persoon die niets strafrechtelijks heeft gedaan op te sluiten, ontbreekt. Momenteel wordt artikel art. 3 PW gehanteerd;

- Bij overlast is vaak sprake van verslaving en/of ggz. Bij een beoordeling IBS die niet wordt toegekend, vertrekt de persoon daarna weer naar huis of op straat, zonder dat er contact is geweest met een hulpverlener. Dit is een gemiste kans;
- Er is voor de cliënt vaak nog geen sprake van een integrale aanpak;
- Bij combinatie met strafrechtelijk feit wordt iemand ingesloten, omdat dat voor gaat voor gevaarscriterium IBS. De psychiatrische behandeling moet dan worden overgenomen door forensisch psychiater van Justitie. Het grensvlak met de justitieel forensisch psychiater is hard. Deze kunnen in de huidige afspraken moeilijk acuut worden ingezet;
- Er zijn op dit moment geen ketensamenwerkingsafspraken voor mensen met een verstandelijke beperking en vooral de combi van verstandelijke beperking en psychiatrisch beeld;
- De samenwerkingsafspraken voor mensen met een combi van psychiatrie en verslaving zijn op dit moment nog beperkt.

Aangedragen mogelijke oplossingen zijn:

- organiseer een OVP a la Den Haag om verwarde personen direct hulp te bieden;
- zorg voor een integrale aanpak waarin alle betrokkenen samenwerken;
- ontwikkel de vroegsignalering en werk de zorgtoeleiding en specifieke aanpak van draaideurdossiers verder uit;
- onderzoek of er meer mogelijkheden zijn voor dwang / drang bijvoorbeeld door de burgemeester;
- hulpverlening zou veel meer outreachend moeten werken voor de doelgroep verwarde personen.

Bestuurlijke opdracht

Uit bovenstaande inleiding, knelpunten en oplossingsrichtingen volgt nu het verzoek tot een bestuurlijke opdracht. Gezien het feit dat de politie en andere partners in toenemende mate worden geconfronteerd met incidenten rond verwarde personen, de politie vaak vanuit haar 24-uurs beschikbaarheid als eerste wordt geconfronteerd met dergelijke personen, is het van belang om een passende oplossing te bieden voor dit vraagstuk.

Aan het districtcollege Alphen aan den Rijn – Gouda en Leiden-Bollenstreek wordt de volgende bestuurlijke opdracht voorgelegd:

***“Organiseer binnen 1,5 jaar een integrale aanpak voor de overlast van verwarde personen binnen de districten Leiden-Bollenstreek en Alphen aan den Rijn-Gouda van de politie eenheid Den Haag die recht doet aan het welzijn van de cliënt maar ook rekening houdt met diverse belangen van betrokken partijen en partners.*”**

Randvoorwaarden:

- de integrale aanpak heeft betrekking op 24 uur per dag, 7 dagen per week;
- de politie is niet deskundig in het diagnosticeren van afwijkend gedrag, dit moet gebeuren door daartoe bevoegde professionals.

Relevante partners in het vraagstuk zijn de volgende:

- GGZ-instelling Rivierduinen
- Gemeenten die onderdeel Alphen aan den Rijn – Gouda en Leiden-Bollenstreek
- GGD Hollands Midden
- OM Parket Den Haag
- Palier
- Politie Eenheid Den Haag

Roadmap totstandkoming en beantwoording vraagstuk

Om de bestuurlijke opdracht tot uitvoering te brengen wordt voorgesteld met een aantal overlegvormen te gaan werken.

1. Stuurgroep

De stuurgroep komt minimaal drie keer bij elkaar en is politiek-bestuurlijk verantwoordelijk voor het invullen en beantwoorden van het vraagstuk.

In de stuurgroep zitten de volgende personen danwel organisaties:

- Burgemeester Waddinxveen, burgemeester district Leiden-Bollenstreek (Voorzitter)
- Portefeuillehouder GGZ, Politie Eenheid Den Haag
- Hoofd Officier van Justitie, parket Den Haag
- Lid Raad van Bestuur Rivierduinen
- Directeur GHOR HM
- Mov-er gemeente Waddinxveen (secretaris)

2. Werkgroep

De werkgroep komt minimaal acht keer bij elkaar en is verantwoordelijk het invullen van de opdracht zoals gegeven door de stuurgroep. Tevens adviseert zij gevraagd en ongevraagd de stuurgroep.

In de werkgroep zitten de volgende personen danwel organisaties:

- Mov-er gemeente Waddinxveen (voorzitter)
- Projectleider GGZ, Politie Eenheid Den Haag
- Beleidsadviseur district, Politie Eenheid Den Haag
- Teamchef politie (verantwoordelijk voor communicatie naar beide districten), Politie Eenheid Den Haag
- Directeur behandelingen Rivierduinen
- - Beleidsmedewerker GGD-HM (secretaris)

(Voorlopige) Planning:

1. dec. 2014:	Aanvaarden bestuurlijke opdracht leden districtscollege Alphen aan den Rijn – Gouda en Leiden-Bollenstreek
2. 1 jan. 2015 – 1 mrt 2015:	Probleemanalyse: Onderzoek aantallen incidenten verwarde personen in gemeenten uit district Alphen aan den Rijn – Gouda en Leiden-Bollenstreek (politie) + interviews belanghebbenden
3. Mrt 2015:	1 ^e bijeenkomst werkgroep / stuurgroep Presentatie probleemanalyse en mogelijke consequenties
4. Apr 2015:	2 ^e bijeenkomst werkgroep: analyse bevindingen en verkenning oplossingen
5. Juni 2015:	Richtinggevend advies richting stuurgroep + voorstel voor scenario's
6. Sept 2015:	Keuze voor scenario-uitwerking, via AB VRHM
7. Okt 2015 – dec 2015:	Uitwerken consequenties
8. Jan. 2016 – Juni 2016:	Daadwerkelijke invulling keuze
9. Juli 2016:	Opleveren eindresultaat